

POTPISAN SPORAZUM VLADE RH I PULE O KORIŠTENJU 230 MILIJUNA KUNA BESPOVRATNIH SREDSTAVA

Očistit će podmorje pułske luke

Vlada Republike Hrvatske uz prisustvo premijera Andreja Plenkovića u travnju je s pulskim gradonačelnikom Borisom Miletić, uz još šest gradonačelnika najvećih hrvatskih gradova, potpisala sporazum o obavljanju delegiranih i s njima povezanih zadaća i aktivnosti u okviru operativnog programa "Konkurentnost i kohezija". Upravo je Plenković prilikom potpisivanja sporazuma izrazio zadovoljstvo što hrvatski gradovi dobivaju bespovratna sredstva za financiranje vlastitih projekata čime unapređuju razvoj, a

Među deset projekata koji su već potvrđeni u Strategiji urbanog područja Pula nalazi se čišćenje podmorja pulske luke te izgradnja putničkog terminala i sanacija lukobrana, za što je planiran iznos od milijarde i 125 milijuna kuna

upravo su gradovi u mnogim aspektima generator razvoja Hrvatske.

Pula je, uz Zagreb, Split, Osijek, Rijeku, Slavonski Brod i Zadar, odabrana kao središte urbanih područja u kojima će se provoditi integrirana teritorijalna ulaganja (ITU mehanizam). Cilj urbanih područja je jačanje uloge

gradova kao pokretača gospodarskog razvoja, a za urbano područje Pule na raspolaganju je gotovo 230 milijuna kuna, odnosno 30,6 milijuna eura.

Potencijal i mogućnosti korištenja mehanizma uvidjeli su Grad Vodnjan te općine Medulin, Marčana, Ližnjan, Svetvinčenat i Barban, koji su se okupili

oko Grada Pule te tako zajedno čine jednu urbanu sredinu. Riječ je o području na kojem živi 40 posto ukupnog broja stanovnika Istarske županije. Prije šest godina, 2011. godine, na urbanom području Pula bilo je 83.201 stanovnika od ukupno 208.055 u Istarskoj županiji. Najviše stanovnika ima Grad Pula (70 posto ukupnog broja stanovnika urbanog područja). Najmanje je stanovnika na području općina Barban i Svetvinčenat, koje obuhvaćaju oko šest posto ukupnog broja stanovnika urbanog područja.

Od projekata koji su već potvrđeni u Strategiji urbanog područja Pula nalazi se čišćenje podmorja pulske luke te izgradnja putničkog terminala i sanacija lukobrana, za što je planiran iznos od milijarde i 125 milijuna kuna. Potom je tu nabavka novih autobusa na plin i izgradnja punionice plina, projekti procijenjeni na gotovo 48 milijuna kuna. Za rekonstrukciju fortifikacijskog sustava predviđeno je gotovo 18 milijuna kuna, a za pokretanje i razvoj poduzetničkog poslovanja posredstvom IDA-e predviđeno je 16 milijuna kuna, a među strateškim

projektima je i rekonstrukcija Malog rimskog kazališta vrijedna 12,5 milijuna kuna, dok se zgrada stare Mehanike namjerava pretvoriti u Edukativni centar za poduzetništvo vrijedan 5,7 milijuna kuna. U Gradu Vodnjanu namjerava se s 15 milijuna kuna rekonstruirati staru uljaru u Multimedijalni centar i hostel. U Općini Medulin s 11 milijuna kuna financirat će se projekt Cave Romane, a Općini Savičenta sa 4,3 milijuna kuna pomoći u očuvanju kulturne baštine.

nastavak na str. 3

PROJEKTI IZ PROGRAMA TRANSNACIONALNE SURADNJE DUNAV 2014.-2020. U SREDIŠNJOJ ISTRI

Spori turizam i inovacije u malom poduzetništvu

LAG-u Središnja Istra pripada 160.000 eura. Novac će utrošiti u izradu razvojne strategije turizma središnje Istre, te reviziju i mapiranje bike i trail staza na području središnje Istre. Kreirat će se i jedna nove bike-trail staza koja treba povezivati sve važne točke prirodne i kulturne baštine i time predstavljati objedinjeni turistički proizvod

Na području središnje Istre početkom ove godine otpočelo je provođenje dva projekta financirana iz Programa transnacionalne suradnje Dunav 2014.-2020. u sklopu Europskog fonda za regionalni razvoj. Prvi projekt zove se "INSIGHTS - integrirane strategije sporog, zelenog i zdravog turizma", a provodi ga LAG Središnja Istra zajedno s 14 partnera iz Austrije, Bugarske, Hrvatske, Njemačke, Mađarske, Rumunjske, Srbije, Slovačke i Slovenije.

Nova staza

Projekt je vrijedan 2,3 milijuna eura od čega LAG-u Središnja Istra pripada 160.000 eura. Taj će se novac utrošiti u dvije glavne projektne aktivnosti: izradu razvojne strategije turizma

Lenka Šajina (TZ Žminj), Iva Jekić (LAG Središnja Istra), Iva Jeletić Prodan (TZ Motovun), Sanja Kantaruti (TZ Središnje Istre) i Marija Plešec Pongrac (Srce Istre)

središnje Istre, te reviziju i mapiranje bike i trail staza na području središnje Istre. Ova druga aktivnost predviđa i kreiranje jedne nove bike-trail staze koja treba povezivati sve važne točke prirodne i kulturne baštine i time predstavljati objedinjeni turistički proizvod.

LAG Središnja Istra ovaj projekt provodi u suradnji s Turističkom zajednicom središnje Istre, turističkim zajednicama općina Motovun i Žminj, te Odjelom za turizam Istarske županije. Prema projektnim smjernicama, buduća bi turistička razvojna strategija ovog područja trebala sadr-

žavati i smjernice za zdravi, zeleni i spori turizam kao jedan od najbrže rastućih trendova u svjetskom turizmu, a za koji središnja Istra ima vrlo dobar potencijal. Jedan od ciljeva je i objedinjavanje fragmentirane turističke ponude kako bi različiti dionici u turističkoj ponudi zajedno odredili smjer razvoja turizma u središnjoj Istri. Projekt je službeno započeo 1. siječnja ove godine, a trajat će do 30. lipnja 2019. godine.

Drugi srednjoistarski "dunavski" projekt zove se "D-STIR - Dunavski okvir za odgovorno istraživanje i inovacije koristeći društve-

no-tehničko integriranje". Njega provodi Razvojna agencija Srce Istre iz Pazina, zajedno s 15 partnera iz Rumunjske, Slovačke, Mađarske, Slovenije, Češke,

Njemačke, Bosne i Hercegovine i Hrvatske. Ukupna mu je vrijednost oko dva milijuna eura. Ovaj se projekt bavi uključenjem stručnjaka iz sektora društvenih zna-

nosti u inovacijske procese u tehničko-proizvodnom i znanstvenom sektoru, te povezivanjem znanstveno-istraživačke zajednice s gospodarstvom. U sveučilišnim centrima ovaj će se projekt fokusirati na istraživačke i inovacijske laboratorije, a u manjim sredinama na mala i srednja inovativna poduzeća odnosno proizvodne tvrtke.

Pilot aktivnosti

Projektni zadatak agencije Srce Istre je pronaći nekoliko takvih poduzeća na Pazinišini (odabir je upravo u tijeku), uključiti ih u projektne edukacijske i pilot aktivnosti, povezati ih sa sličnim poduzećima u drugim zemljama partnerima u projektu, ali i s ovdašnjim sveučilišnim centrima (sveučilišta u Puli i Rijeci), kako bi se iskušalo može li praksa intersektorskog povezivanja, inače lako zamisliva na razini sveučilišta i velikih tvrtki, funkcionirati i na mikro razini. Konačni cilj projekta je utvrđivanje zajedničke "Dunavske strategije odgovornog istraživanja i inovacija", te uspostava trajne suradnje između gospodarstva i istraživačke zajednice u cilju trasiranja gospodarskog rasta prema interesima i potrebama građana. I ovaj je projekt službeno započeo 1. siječnja ove godine, a trajat će do 30. lipnja 2019. godine.

Davor Šišović

Jedna od staza središnje Istre

BESPLATNA MOTIVACIJSKA EDUKACIJA U POREČKOM PODUZETNIČKOM INKUBATORU

Zeleni ured za uštedu energije u uredima

Radionica „Zeleni ured“ održana je nedavno u Poduzetničkom inkubatoru Poreč, a bila je namijenjena zaposlenicima javnog i privatnog sektora, te drugim zainteresiranima. Zeleni ured je naziv za skup aktivnosti koje bi zaposlenici u okviru redovnih aktivnosti trebali prakticirati kako bi se u svakodnevnom uredskom poslovanju smanjili troškovi za energente i vodu, te materijal koji se koristi, a ujedno i povećala učinkovitost korištenja resursa i smanjio negativan utjecaj na okoliš. Na radionici je bilo govora o klimatskim promjenama, energetske učinkovitosti, područjima potrošnje energije, te konkretnim savjetima vezanim

za uštede u uredima i u vlastitim domovima. Moguće uštede za energente i uredske resurse su oko deset posto, ukoliko se primjenjuju savjeti s radionice.

Ova besplatna motivacijska edukacija plod je višegodišnje uspješne suradnje Grada Poreča i njegovog poduzeća Parentium i Odjela za sustavno gospodarenje energijom Agencije za pravni promet i posredovanje nekretninama iz Zagreba. Njeno održavanje bilo je povezano s obilježavanjem Svjetskog dana planeta Zemlje kako bi se naglasila važnost promišljanja o nasljeđu u našem okolišu koje svatko od nas ostavlja idućim generacijama.

Prisutne je pozdravio gradonačelnik Loris Peršurić koji je izrazio zadovoljstvo što se prvo izdanje radionice dogodilo upravo u Poreču. Na kraju je svim sudionicima radionice, a kao odgovor na zadnje pitanje na radionici „Što svatko od nas može učiniti već danas?“ uručio digitalne tajmere za ograničenje potrošnje električne energije u periodima kada se električni uređaji ne koriste. Njihovom se primjenom ostvaruje odgovorno ponašanje u korištenju i trenutne uštede u sveukupnom utrošku električne energije, doznajemo od Ajne Temimović iz gradskog Odjela za odnose s javnošću.

T. K.

FOND ZA SUFINANCIRANJE PROVEDBE EU PROJEKATA

EU projekti na lokalnoj razini

Gotovo do kraja godine, od Gnosno 15. prosinca, traje javni poziv za dodjelu sredstava Fonda za sufinanciranje provedbe EU projekata na regionalnoj i lokalnoj razini za 2017. godinu. Riječ je o ukupno 150 milijuna kuna bespovratnih sredstava države, koje će Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, dodijeliti jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave; pravnim osobama u njihovom većinskom vlasništvu ili suvlasništvu; kao i ustanovama čiji su osnivači, ali odnosi se na one koje imaju sklopljen Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava iz fondova EU u

okviru programa "Konkurentnost i kohezija", "Učinkoviti ljudski potencijali", "Program ruralnog razvoja" i Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo RH 2014.-2020.

Također, sredstva će se dodjeljivati za Europske teritorijalne suradnje u kojima sudjeluje Republika Hrvatska (prekogranični, transnacionalni i međuregionalni programi) u programskom razdoblju 2014.-2020. Udio sredstava za sufinanciranje vezuje se uz indeks razvijenosti jedinice lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave prema mjestu ulaganja od 40 do 90 posto.

G. R.

ITU MEHANIZAM: EUROPSKI NOVAC NAMIJENJEN ZA ODRŽIVI URBANI RAZVOJ PULE I OKOLNIH OPĆINA

Razvojna prilika cijele južne Istre

Malo rimsko kazalište u Puli

Naša je intencija bogatu kulturnu i povijesnu baštinu staviti u funkciju turizma, a zapuštene industrijske prostore i bivša vojna zemljišta maksimalno iskoristiti kako bi podigli razinu društvenog i infrastrukturnog standarda za sve naše sugrađane, kazao je pulski gradonačelnik Boris Miletić

nastavak sa str. 1

ITU mehanizam je novi mehanizam Europske unije za razdoblje 2014. - 2020. godine i služi za provedbu aktivnosti održivog urbanog razvoja koje imaju naglašenu teritorijalnu dimenziju te omogućuje pružanje financijske potpore za provođenje integriranih aktivnosti i provedbe složenih strategija razvoja urbanih područja. Aktivnosti koje će se provoditi u urbanim područjima kroz ITU mehanizam pridonijet će stvaranju povoljnijeg okruženja za poduzetnike, unaprjeđenju kulturne baštine, unaprjeđenju sustava obrazovanja za odrasle i modernizaciji, ponude strukovnog obrazovanja, poboljšanju usluga javnog prijevoza, povećanju energetske učinkovitosti, povećanje zapošljavanja, borbi protiv siromaštva i socijalne isključenosti. Zapravo je ri-

ječ o procesu "urbanizacije" manje razvijenih područja oko gradova i njihovo bolje povezivanje s gradovima te istovremeno ulaganje u već postojeća urbana središta kako bi ih učinili održivijima i socijalno osjetljivijima, odnosno uključivima.

Investicije i radna mjesta

- U relativno kratkom periodu uspjeli smo napraviti veliki posao i kvalitetnu pripremu. Hvala svim našim općinama i gradovima, koji su prepoznali značaj ovog mehanizma, a koji za nas predstavlja priliku za razvoj, privlačenje novih investicija i otvaranje novih radnih mjesta. Naša je intencija bogatu kulturnu i povijesnu baštinu staviti u funkciju turizma, a zapuštene industrijske prostore i bivša vojna zemljišta maksimalno iskoristiti kako bi podigli razinu društvenog i infrastrukturnog standarda za sve naše sugrađane, kazao

je gradonačelnik Boris Miletić prilikom potpisivanja sporazuma.

Miletić je, između ostalog, naveo da će se sredstva iskoristiti za, konkretno, izgradnju punionice prirodnog plina za autobuse čime će se modernizirati javni gradski prijevoz. Zatim je naveo da će se obnoviti Malo rimsko kazalište u Puli i uspostaviti poduzetnički inkubator, odnosno edukativni centar za poduzetničko i cjeloživotno učenje. - Intencija je kroz ITU mehanizam za urbano područje Pula ojačati ulogu gradova i općina kao pokretača gospodarskog razvoja, a aktivnosti koje će se provesti, doprinijet će stvaranju povoljnijeg okruženja za sve stanovnike našeg područja. Pored toga, ovo je i velika prilika za razvoj našeg urbanog područja kroz realizaciju novih investicija i otvaranje novih radnih mjesta, kazao je Miletić.

Deset projekata

Konačna verzija prethodno usvojene završne Strategije razvoja urbanog područja Pula putem ITU mehanizma u sebi sadrži deset projekata, koji su ocijenjeni strateškim s obzirom na njihov očekivani doprinos razvoju urbanog područja Pula. Utvrđena su tri strateška cilja, osam razvojnih prioriteta i 19 mjera. Strateški ciljevi su razvijati zeleno i pametno urbano područje; potom koristiti kulturnu baštinu za osnaživanje razvoja urbanog područja te osnaživanje uključivosti urbanog područja. Pod razvijanje zelenog i pametnog urbanog područja smatraju se razrađena četiri razvojna prioriteta koja se odnose na zeleno i inovativno gospodarstvo, povezivanje kroz zeleni promet, očuvanje okoliša i inovativni obrazovni programi. Razvojni prioriteti korištenja kulturne baštine za osnaživanje razvoja urbanog područja odnose se na valorizaciju kulturne i povijesne baštine, uključujući demilitarizaciju objekata i očuvanje tradicijskih vrijednosti, a osnaživanje urbanog područja podrazumijeva jačanje održivog upravljanja urbanim područjem i unaprjeđenje kvalitete života u lokalnim zajednicama.

Goran ROJNIĆ

Medulinski projekt Cave Romane u vinkuranskom kamenolomu

Nabava novih 20 autobusa na prirodni plin

Lokalne inicijative za poticanje zapošljavanja

Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava raspisalo je javni natječaj za 3. fazu dostave projektnih prijedloga lokalnih inicijativa za poticanje zapošljavanja. Riječ je o natječaju u sklopu operativnog programa "Učinkoviti ljudski potencijali" Europskog so-

cijalnog fonda, a ukupni budžet iznosi 73,44 milijuna kuna.

Prijedlozi trebaju doprinijeti povećanju zapošljivosti najranjivijih skupina na tržištu rada kroz pripremu i provedbu inovativnih lokalnih inicijativa za poticanje za-

pošljavanja usklađenih s lokalnim potrebama i strateškim prioritetima. Na natječaj se mogu prijaviti javna visoka učilišta, jedinice lokalne/regionalne samouprave, lokalne/regionalne javne institucije, mali i srednji poduzetnici, mikro poduzetnici, neprofitne organizacije, obrtnici, organizacije civilnog društva, potporne institucije za poduzetnike, sindikati, sveučilište, škole, tijela javne vlasti, ustanove za obrazovanje odraslih, veliki poduzetnici, visoka škola, visoka učilišta, zadruga.

Najmanji iznos bespovratnih sredstava koji će se dodjeljivati iznosi 400 tisuća kuna, a najviši iznos dva milijuna kuna, dok udio financiranja po pojedinom projektu iznosi 100 posto prihvatljivih troškova.

G. R.

Otvoriti vrata budućem savezu škola Erasmus+

Još 20 dana otvoren je Javni poziv za projekte Erasmus+, Ključna aktivnost 3: Socijalna uključenost u području obrazovanja, osposobljavanja i mladih, koji provodi Izvršna agencija za obrazovanje, audiovizualnu djelatnost i kulturu (EACEA). Ukupno će se dodijeliti deset milijuna eura bespovratnih sredstava (darovnice) za zemlje Europske unije,

potom Island, Lihtenštajn, Makedoniju, Norvešku i Tursku.

Riječ je o pozivu koji podržava projekte transnacionalne suradnje u području obrazovanja, osposobljavanja i mladih. Sastoji se od dva dijela: 1. obrazovanje i osposobljavanje, 2. mladi. Cilj je otvoriti vrata budućem savezu škola za uključenost stvaranjem/razvojem zajednica

učenja između različitih subjekata (obrazovnih institucija i pružatelja obrazovnih usluga, državnih tijela, dionika i organizacija civilnog društva, tvrtki, itd.) u području uključivog obrazovanja. Najviši iznos bespovratnih sredstava može iznositi pola milijuna eura a intenzitet potpore je do 80 posto prihvatljivih troškova.

G. R.

Dodjela potpora za ISTRA BIKE&BED

Do 11. svibnja traje javni poziv za dodjelu potpora temeljem Programa poticanja diversifikacije privatnog smještaja ISTRA BIKE&BED u 2017. godini, koji provodi Istarska županija i čiji je budžet sto tisuća kuna. Upravni odjel za turizam Istarske županije pozvao je, stoga, trgovачka društva izvan javnog sektora, obrte, seljačka domaćinstva (OPG-i koji pružaju ugostiteljske i/ili turističke usluge) i fizičke osobe privatne iznajmljivače, da se prijave za potpore čiji je intenzitet sufinanciranje do 80 posto opravdanih/prihvatljivih troškova provedbe pojedinačnog projekta. Maksimalni iznos potpore po pojedinom prijavitelju može biti do deset tisuća kuna.

Prijave se podnose poštanskim putem ili osobno u zatvorenoj oмотnici na adresu: Istarska županija, Upravni odjel za turizam, Program poticanja diversifikacije privatnog smještaja ISTRA BIKE&BED u 2017. godini, Prijava na javni poziv -ne otvara, Partizanska 5a, 52.440 Poreč-Parenzo. Dodatne informacije zainteresirani mogu dobiti slanjem upita na e-mail adrese Upravnog odjela za turizam: turizam@istra-istra.hr (vezano za uvjete Javnog poziva) i Odjela Bike & Outdoor: info@istra-bike.com (vezano za kriterije programa ISTRA BIKE&BED).

G. R.

Naš doprinos zajednici

Zaklada za poticanje partnerstva i razvoja civilnog društva raspisuje natječaj za građanske akcije "Naš doprinos zajednici" za organizacije sa sjedištem u Istarskoj, Primorsko-goranskoj, Karlovačkoj, Sisačko-moslavačkoj i Krapinsko-zagorskoj županiji. Pravo prijave na natječaj imaju udruge, zaklade i ustanove sa sjedištem u spomenutim županijama, s time da prijavitelj najviše mogu zatražiti do 10 tisuća kuna. Ovim natječajem dodijelit će se do 30 financijskih podrški za građanske akcije. Građanska akcija može najduže trajati 3 mjeseca, a mora biti realizirana od 1. srpnja do 15. listopada 2017. godine. Prijave na natječaj vrše se internetskom prijavom putem sustava www.financijskepodrske.hr, a rok za prijavu je 15. svibanj 2017. godine u 12 sati.

M. R.

PROJEKT „DO THE RIGHT(S) THING! ISTARSKE ŽUPANIJE: U PAZINU ODRŽAN TREĆI, POSLJEDNJI SUSRET LJUDSKIH PRAVA POSVEĆEN ZAŠTITI MLADIH NA INTERNETU

Tko se šali s mojim podacima?

Na skupu je bilo riječi o zaštiti djece u digitalnom okruženju, zaštiti osobnih podataka - djece i maloljetnika. Vesna Lončar Brnadić iz PU Istarske govorila je o zakonskim odredbama kod zaštite osobnih podataka, a Tomislav Ramljak iz Centra za sigurniji Internet publici je izložio „5 osnovnih pravila na internetu“. Sve je zaključio Korado Korlević s izlaganjem „Digitalno građanstvo... za kakvu budućnost?“

Treće izdanje Susreta ljudskih prava, na kojem je sudjelovalo oko tisuću učenika i profesora iz gotovo svih istarskih srednjih škola, održano je u srijedu, 26. travnja u Školsko-gradskoj sportskoj dvorani u Pazinu. Susretu su prisustvovali istarski župan Valter Flego i pazinski gradonačelnik Renato Krulčić. Pozdravivši sve prisutne, župan Flego je istaknuo kako je tema ovogodišnjeg Susreta ljudskih prava od izuzetne važnosti jer je Internet danas nezaobilazan dio naše svakodnevnice.

Dvije strane medalje

Prednosti tehnologije su brojne jer svaka inovacija znači više mogućnosti i veću kvalitetu života. Tehnologija donosi neviđene mogućnosti kojima građani mogu sudjelovati u promicanju odgovornosti i transparentnosti i boljoj umreženosti na globalnoj razini. No, znamo da svaka medalja ima dvije strane, pa uz sve pozitivne aspekte virtualnog svijeta, postoje i one negativne, kazao je župan Flego pozvavši sve učenike da manifestaciju maksimalno iskoriste za stjecanje novih spoznaja i pozitivnih iskustava.

Usljedio je predavanje predstavnice Ureda pravobraniteljice za djecu Danijele Žagar pod nazivom „Zaštita djece u digitalnom okruženju“, te predavanje predstavnice Agencije za zaštitu osobnih podataka Marije Pušić „Zaštita osobnih podataka - djeca i maloljetnici u digitalnom okruženju“ kojem je prethodio isječak iz filma „Tko se šali s mojim podacima?“. Vesna Lončar Brnadić iz Odjela prevencije PU Istarske održala je izlaganje na temu „Zaštita osobnih podataka - zakonske odredbe“, a Tomislav Ramljak iz Centra za sigurniji Internet publici je izložio „5 osnovnih pravila na internetu“. Susret ljudskih prava zaključio je voditelj Zvezdarnice u Višnjaju Korado Korlević s izlaganjem „Digitalno građanstvo... za kakvu budućnost?“.

Učenicima Gimnazije i strukovne škole J. Dobrile

Pazin izveli su skeč „Jučer, danas, sutra“, dok su oni iz Srednje škole Mate Blažine Labin predstavili mobilnu aplikaciju „Zaustavimo nasilje u školama“. Na pitanja voditelja Dražena Turine Šajete odgovarali su učenici Gimnazije Pula i Gimnazije i srednje škole J. Dobrile Pazin, koji su snimili pobjednička videa na natjecanju održanom u sklopu projekta te sudjelovali na Susretu ljudskih prava u Firenci održanom u prosincu prošle godine. Publici su predstavili svoja iskustava i dojmove iz Firence.

U kulturno-umjetničkom programu nastupio je zbor Rožice, učenice Antea Hrelja i Mirta Krsnik, te plesači i školski bend iz Gimnazije i srednje škole J. Dobrile Pazin.

Pulski i porečki susret

Prvi Susret ljudskih prava održao se u Puli 2015. godine, a tema „Pravo na mir za održivi planet planetu“ okupila je u Domu sportova „Mate Parlov“ oko 4.000 učenika. Drugi Susret, na temu „Pravo na obrazovanje: obrazovanjem

Kod učenika se poticalo aktivno uključivanje u društvo te razvijanje stavova i znanja o temama ljudskih prava

Skeč „Jučer, danas, sutra“ pazinskih učenika

Učenicima su predstavili prijedloge za relevantne donositelje odluka

protiv siromaštva i isključenosti“, održan je porečkoj Zatik i okupio je oko 1.300 učenika.

Svake godine partnerstvo je zajednički biralo temu u fokusu edukativnih aktivnosti projekta, pa je tako tema prve godine projekta (školska godina 2014./15.) bila je „Pravo na mir za održivi planet“, kojom su bile obuhvaćene tri podteme: obrazovanje kao temeljno ljudsko pravo, obrazovanje kao instrument borbe protiv siromaštva, te

obrazovanje kao instrument izgradnje tolerantnog i inkluzivnog društva.

Tema treće, posljednje, godine projekta je „Ljudska prava u doba digitalnog građanstva“. U školskoj godini 2016./17. Profesori i učenici istarskih srednjih škola sudjelovali su u edukativnim aktivnostima projekta usmjerenim na tri podteme: zaštita ljudskih prava u digitalno doba, cyber prostor i ljudska prava - prilike i prijetnje te nejednakost u pristupu

fundamentalnom pravu digitalnog građanstva.

Kroz projekt Do the Right(s) Thing, koji se financira europskim sredstvima, a koji je započeo u ožujku 2014. godine i traje do lipnja 2017. godine, istarski učenici posjetili su tri Susreta ljudskih prava: u Firenci 2014. i 2016. godine te u gradu Caenu u regiji Normandiji 2015. godine.

Radilo se i na edukaciji profesora. Početkom svake školske godine, oni koji su iskazali interes za sudjelovanje

u projektu, prošli su trening na kojem su se upoznali s metodologijom i informacijama o temi specifičnog ljudskog prava, koje su potom primjenjivali u svojim razredima na edukativnim radionicama podizanja svijesti učenika. Kroz tri godine projekta na treningu profesora sudjelovalo je oko 60 sudionika iz gotovo svih istarskih srednjih škola, a putem treninga, srednjoškolske se profesore motiviralo da bolje razumiju ovakve teme, ali ohrabrilo da promišljaju i

predaju o tim temama u svojim razredima.

Kod učenika se poticalo aktivno uključivanje u društvo te razvijanje stavova i znanja o temama ljudskih prava koje su bile u fokusu projekta, sve s ciljem izgradnje mladih ljudi koji mogu aktivno djelovati u svojim lokalnim zajednicama u rješavanju raznih društvenih pitanja. U tri godine provedbe projekta održano je oko 40 edukativnih radionica na kojima je sudjelovalo oko 700 srednjoškolaca.

U sklopu projekta najaktivniji razredi imali su priliku biti dodatno educirani o specifičnom ljudskom pravu, i to na radionicama demokratske participacije, održanim od strane educiranih stručnjaka iz Centra za građanske inicijative Poreč.

Radionice i publikacije

U tri godine održano je 15 radionica demokratske participacije u istarskim školama. Cilj ovih radionica na kojima je primjenjivana metoda „radionice budućnosti“, bila je izrada nekoliko prijedloga učenika o ljudskom pravu u fokusu, i direktno predstavljanje tih prijedloga relevantnim donositeljima odluka na regionalnoj i lokalnoj razini na završnoj radionici, kojom su završile aktivnosti svake školske godine.

Svake je godine publiciran Dosje o ljudskim pravima, na hrvatskom, talijanskom i francuskom jeziku, u kojem su objavljeni znanstveni radovi, članci i studije slučajeva. Dosje služi profesorima, učenicima i građanima zainteresiranim za temu ljudskih prava u fokusu projekta, a može se pronaći na policama gradskih i srednjoškolskih knjižnica.

Na projektu je razvijena i interaktivna on-line platforma, čiji je cilj bio predstavljanje i razmjena radova i aktivnosti učenika i profesora iz tri regije.

TISUŠE UČENIKA UČILO O LJUDSKIM PRAVIMA, TEMELJIMA DEMOKRACIJE, MIRU I IZGRADNJI PRAVEDNIJE BUDUĆNOSTI

Završio trogodišnji projekt

Posljednje tri godine u Istarskoj županiji provodio se projekt „Do the Right(s) Thing! Jačanje svijesti mladih Europljana o ljudskim pravima, miru i razvoju u XXI. stoljeću“ u čijem su fokusu bili srednjoškolski i profesori gotovo svih srednjih škola u Istri, a koji su učili o demokraciji, ljudskim pravima i izgradnji mira.

Glavni cilj projekta je promicanje kulture koja podržava ljudska prava, mir i razvoj među mladim Europljanima u Italiji, Hrvatskoj i Francuskoj radi izgradnje pravednije budućnosti bez siromaštva i

konflikata. Očekuje se da je projektom u tri europske regije, Toskani, Normandiji i Istarskoj županiji ojačana svijest učenika o ljudskim pravima kroz povezivanje s kolegama unutar i izvan EU-a te da oni sada bolje razumiju kako njihove lokalne akcije mogu pridonijeti zaštiti, promociji i povećanju ljudskih prava lokalno i globalno. Vodeći partner na projektu je talijanska regija Toskana, a ostali partneri uz Istarsku županiju su francuska regija Normandija, Oxfam Italija, Sveučilište u Firenci i Međunarodni institut za ljudska prava i mir iz Francuske.

Istra se još jednom pokazala kao regija demokracije, svjesni smo koliko je važno od najranije dobi djecu podučavati demokraciji i ljudskim vrijednostima koje su temelj pravednog i modernog društva kakvom težimo. Kroz Upravni odjel za međunarodnu suradnju i europske poslove već dulji niz godina sudjelujemo u EU projektima, a poziv za uključivanje u ovaj projekt, od strane visoko razvijenih demokratskih europskih regija, pokazao se kao izvrsna prilika za otvaranje dijaloga o ovim temama među srednjoškolcima koji

će sutra biti nositelj razvoja našeg društva, rekla je Patrizia Bosich, pročelnica za međunarodnu suradnju i europske poslove Istarske županije.

Središnja manifestacija projekta, koja je kroz tri godine okupila više od 6.000 učenika iz svih istarskih srednjih škola bila je Susret ljudskih prava. Na njemu su sudjelovali govnici iz znanstvenog, javnog i popularnog života, koji su učenicima i profesorima održali kratka informativna predavanja, uz nastupe različitih školskih i drugih umjetničkih skupina. Koncept Susreta

Istarskoj županiji je prenila partnerska talijanska regija Toskana, u kojoj se takva manifestacija održava već 20-ak godina. Cilj Susreta je, kroz zanimljiv, interaktivan i edukativan način, potaknuti učenike na razmišljanje i razvijanje vlastite svijesti o relevantnim temama.

Osim istarskih učenika koji su se tri godine zaredom okupljali na Susretu, na njemu su sudjelovali i učenici iz francuske Normandije i talijanske Toskane, koji su imali prilike upoznati Istru i njezine vrijednosti te se družiti s vršnjacima iz Istre.

PUČKO OTVORENO UČILIŠTE PULA PARTNER JE U EUROPSKOM PROJEKTU "ECORL"

Društvena ekonomija kao mogućnost za razvoj zajednice

.....
Provodili smo istraživanje o društvenoj ekonomiji u Hrvatskoj, objavili publikaciju o kolaborativnom učenju, organizirali dva ciklusa predavanja po 40 sati, a na ljetu ćemo ugostiti sve projektne partnere na zajedničkom susretu na kojemu će se sumirati rezultati, veli ravnatelj Pučkog otvorenog učilišta Pula Aleksej Mišan

Pučko otvoreno učilište Pula od prošle godine sudjeluju kao partner u projektu ECORL - Economy CoResponsability Learning koji je financiran sredstvima Europske komisije u okviru projekta Erasmus, a kojemu je cilj na inovativan način približiti koncept i značaj te "osvijetliti" važnost društvene ekonomije za ekonomski i društveni razvoj Hrvatske. Pored društvene ekonomije, poseban se značaj kroz projekt daje društvenom poduzetništvu.

Erasmus +

Aleksej Mišan, ravnatelj Pučkog otvorenog učilišta Pula pojašnjava kako je društveno poduzetništvo kreativni i inovativni odgovor poduzetnika entuzijasta na ekološke i društvene probleme u kojima se nalazi neka društvena zajednica. Društveni poduzetnici, kao i tradicionalni poduzetnici, riskiraju, uporni su i vjeruju u svoj projekt i poduhvat, ali temeljna je razlika što društveni poduzetnici u srcu svojega projekta i ideje nemaju isključivo stvaranje profita, već teže unapređenju sadašnjeg stanja u društvu i to ih čini zadovoljnim.

- Tko su sve partneri na ovom projektu?

- U projektu, pored Pučkog otvorenog učilišta, koji je jedini partner s područja Republike Hrvatske, sudjeluju još Università telematica internazionale Uni-

Aleksej Mišan -
ravnatelj POU Pula

nettuno iz Rima, EU Trade iz Litve, Yunus Social Business iz Albanije, Federacion Espanola de Universidades Populares, dok je vodeći partner Università Popolare di Firenze.

- Kako ste se odlučili sudjelovati na projektu?

- Sve je krenulo mojom odlukom da se prijavim na profesionalno usavršavanje kroz Erasmus + obrazovanje odraslih 2015. godine. Tako sam posjetio Pučko otvoreno učilište u Firenzi koje ima izvrsno organizirane programe obrazovanja i osposobljavanja odraslih. Prepoznao sam ovu učilište kao vrhunski organiziranu ustanovu s prekrasnim programima obrazovanja odraslih usmjerenih na stjecanje znanja i vještina potrebnih za zanimanja budućnosti. Oduševili su me, puno rade,

puno inoviraju, implementiraju najnovija tehnološka rješenja u operativne programe, a sudjeluju i u brojnim EU projektima. Htio sam, a to sam i postigao, odraditi *benchmark* s boljom ustanovom, kako bih u Pučkom otvorenom učilištu mogao više i bolje. Tijekom boravka u Firenzi razgovarali smo o mogućnostima suradnje, pa je jedna opcija bila i sudjelovanje u ovom projektu. Za to je trebalo pripremiti prijavu zajedno s vodećim partnerom i na tome smo par mjeseci zajedno radili. Nedugo nakon toga, stigao je pozitivan odgovor Europske komisije.

- Što je cilj ovome projektu, o čemu se radi?

- Fokus ovoga projekta je prvenstveno na edukaciji u svrhu koje je izrađen kompletan edukacijski paket.

Naime, svaki partner u svojoj sredini provodi edukativne programe za polaznike. Tako je moguće svake godine educirati 12 polaznika, odnosno ukupno 24 polaznika u dvije godine. Mi smo ove godine pri kraju drugog ciklusa predavanja na temu društvene ekonomije i društvenog poduzetništva u trajanju od 40 sati koje vodi doc. dr. sc. Tea Golja, pročelnica Odjela za interdisciplinarnu, talijanske i kulturološke studije. Docentica Golja kontinuirano se usavršava, između ostalog, i u području društvene ekono-

mije, društvenog poduzetništva i društveno odgovornog poslovanja, pa je ona bila naš izbor za edukatora. No, imali smo i gostujuće predavače, a među zanimljivim temama istaknuo bih svakako društvenu ekonomiju, društveno poduzetništvo, etično bankarstvo, ekonomija dijeljenja, kolaborativno učenje.

- Što je bio vaš zadatak?

- Svaki je partner u projektu bio posebno zadužen za provođenje određenih aktivnosti. Tako smo mi provodili istraživanje o

društvenoj ekonomiji u Hrvatskoj, objavili publikaciju o kolaborativnom učenju, organizirali dva ciklusa predavanja po 40 sati, a na ljetu ćemo ugostiti sve projektne partnere na zajedničkom susretu na kojemu će se sumirati rezultati. Projekt inače završava u rujnu ove godine susretom partnera u Firenzi.

Posjet Albaniji

- U sklopu projekta posjetili ste centar društvenog poduzetništva u Tirani. Kakva se aktivnost tamo odvijala?

- U Albaniji smo sudjelovali na seminarima o društvenom poduzetništvu u organizaciji Yunus centra kojeg je među ostalima osnovao i dobitnik Nobelove nagrade za mir Muhammad Yunus. Centar je osnovan 2011. godine, a njegova vizija je promovirati društveno poduzetništvo i afirmirati ga diljem svijeta kao održivu alternativu pružanju dugoročne pomoći zemljama u razvoju. Ima ih više, a jedan Yunus centar djeluje u Albaniji kao inkubator društvenih inovacija. Moram pohvaliti naš manji tim polaznika koji je bio odabran da sudjeluju u programu mobilnosti u Tirani i koji je tamo nagrađen za prezentaciju najboljeg projekta. Naši su polaznici proveli istraživanje o društvenoj ekonomiji i etičnom bankarstvu na uzorku od 150 ispitanika. Svoje su zaključke prezentirali u Tirani, a njihovo istraživanje, rezultati i spoznaje do kojih su došli, uvelike su koristili u pripremi edukativnog materijala na temu. I ove godine u lipnju odabrani polaznici i mentorica doc. dr. sc. Tea Golja posjetit će Tiranu i sudjelovati na seminarima o društvenoj ekonomiji. Vjerujem da smo kroz ovaj projekt potaknuli mnoge na promišljanje o samozapošljavanju, zajedničkom pokretanju projekta, osnivanju društvenog poduzeća i osmišljavanju društvene inovacije kojom će, pored osiguravanja vlastite egzistencije, pridonijeti razvoju vlastite zajednice.

B. PETROVIĆ

Mrežna stranica za e-učenje

☀ Vrlo važan rezultat ovog projekta jest izrađena mrežna stranica i sustav za "e-učenje" kojemu mogu pristupiti, pored polaznika, i svi ostali zainteresirani, a kroz e-učenje mogu pitanja postavljati edukatorima, uključiti se u forum, mogu pristupiti vrijednoj literaturi, nastavnim materijalima, prezentacijama, video predavanjima profesora iz svih zemalja partnera koja su na hrvatskom jeziku, ali i na drugim jezicima zemalja partnera. Svaka prezentacija je na hrvatskom i/ili engleskom jeziku što ju čini dostupnijom zainteresiranima iz Hrvatske. Sve je dostupno na mrežnim stranicama www.ecorl.it

Tim polaznika koji je bio odabran da sudjeluju u programu mobilnosti u Tirani

DARIO VIGINI VEĆ OSAM GODINA KAO GORIVO ZA GRIJANJE KUĆE I ULJARE KORISTI BIOLOŠKI OTPAD

Jeftino grijanje na koštice maslina

Grijanje na koštice masline dvostruko je jeftinije od nafte i ekološki najprihvatljivije. Dogradili su separator koji odvaja košticu od mesnatog dijela komine. Nakon sušenja koštice skladišti u velike vreće. Ostatak komine odlažu i nakon dozrijevanja vraćaju u maslinike i vinograde kao ekološko gnojivo

Napisao i snimio
Luka JELAVIC

Puno se priča o alternativnim izvorima energije, o potrebi većeg korištenja obnovljivih izvora, ekološki prihvatljivijih vrsta goriva, grijanju na bio masu i slično. U praksi su rijetki primjeri zamjene nafte ili nekog sličnog goriva za grijanje, makar i vlastite obiteljske kuće. Nedavno je u Slavoniji počela proizvodnja peleta od drvene mase koja bi ionako trunula, pa je tada ponovo potaknuta ideja o korištenju ostataka grana nakon rezidbe maslina i vinove loze.

Ima i za prodaju

Jedan od onih koji se odlučio naftu zamijeniti jeftinijim i obnovljivim gorivom je Dario Vigni iz Kremenja kod Buja, koji je još prije osam godina umjesto nafte za grijanje

obiteljske kuće, poprilično velike, počeo koristiti koštice masline. Promijenio je glavno postrojenje sustava za centralno grijanje i sve funkcionira odlično, uz veliko smanjenje troškova.

- Prije desetak godina već sam razmišljao o nečemu sličnom jer je cijena nafte stalno rasla, a s tim i troškovi grijanja. Kako sam imao uljaru, htio sam primijeniti iskustva koja smo vidio u Toscani i prvi sam počeo sa grijanjem na koštice maslina, jer sam ih imao dovoljno nakon prerađivanja maslina. Više sam nego zadovoljan. Imam kotlovnice veću nego što je i potrebno, jer koštica imam i previše, bilo bi ih i za prodaju, ali nema zainteresiranih, govori Dario koji se dugo već bavi proizvodnjom maslinovog ulja i vina. Priključili su mu se i sinovi, tako da je to sada obiteljski posao. Nastoje raditi što kvalitetnije,

Dario Vigni uz separator za odvajanje koštica od komine

njihova ulja su u svjetskom vodiču Flos olei. Imaju i svojih maslina dovoljno, a ostane im koštica puno i nakon prerađivanja maslina za druge.

Ostatak za gnojivo

- Taj dio se ionako baca zajedno sa kominom. U sastavu uljare dogradili smo separator koji odvaja košticu od mesnatog dijela, od komine. Koštice koristimo nakon sušenja za grijanje, skladištimo ih u velike vreće i čuvamo. Ostatak komine odlažemo i nakon dozrijevanja vraćamo u maslinike i vinograde kao ekološko gnojivo. Potvrđeno je da komina bez koštica brže dozrijeva i može se prije koristiti, pojašnjava sin Marco koji je znanja o vinu i tehnologiji dobio školujući se u Italiji kao agronom i poljoprivredni tehničar specijaliziran za vinogradarstvo i vinarstvo, sa radnim iskustvom u Italiji u tom sektoru. Sada se odlučio posvetiti poslu u svom obiteljskom gospodarstvu, u proizvodnji ulja i vina.

Sin Marco pored glavnog postrojenja u kotlovnici

Dario i Marco objašnjavaju koliko je grijanje od koštice masline jeftino, najmanje dva puta jeftinije od grijanja naftom, a ništa se ne gubi na kaloričnosti. Koštice se tijekom tiješnjenja maslina usitne

i kroz sita prolaze smrvljene određene kalibracije, što uopće ne smeta za korištenje u kotlovnici. I drugi uljari imaju već problema sa skladištenjem koštice i komine, neki su već počeli kao i Dario ko-

ristiti košticu kao čisto ekološko gorivo. Čak se i u oglasima može naći prodaja koštica, ali još uvijek je malo potencijalnih kupaca. Dario ih ima za prodaju.

- Postoje točni podaci koliko se godišnje u Istri prerađuje maslina, a u jednom kilogramu maslina 15 posto otpada na košticu. Nešto manje od 2 kilograma koštica zamjenjuje jedan litar nafte, a koštice se mogu dobiti za oko 1,20 kuna po kilogramu. Šteta je što nema malo veće kampanje i poticaja, navike je teško mijenjati, a to je vrlo prihvatljivo gorivo od kojega je samo jedan posto pepela, idealno za grijanje škola, vrtića, ustanova, dodaje Dario.

Dio iz Prnjavora

Glavni dio kotlovnice nabavili su u BiH (u Prnjavoru), gdje je pogon jedne talijanske tvrtke. Investicija za jednu obiteljsku kuću je oko tri do četiri tisuće eura, ovisno o potrebi i snazi kotlovnice. Za sezonu grijanja dovoljno je 4 do 5 tona koštica, pa čak i manje. Povrat investicije s takvim grijanjem je vrlo brz, uz velike uštede.

- Pogledajte koliko u Istri ima maslinika, koliko se prerađuje maslina. Uz to, u vinogradima nakon orezivanja loze ostane i do tone grana po hektaru, a koliko tek nakon orezivanja maslina. To se sve baca, spaljuje, a mogu se raditi peleti i grijati veliki objekti. Tu ipak trebaju ulaganja u izradu peleta, ali koštica masline se može koristiti odmah nakon kraćeg sušenja. Nije to ništa nepoznato, samo treba u to krenuti. A, uštede su ogromne u svakom slučaju, da ne govorimo o ekologiji i čuvanju okoliša, zaključuju naši sugovornici.

Spremnik za koštice uz gorionik

Skladištenje koštica u velikim vrećama

Glavni urednik:
Ranko Borovečki
Urednica priloga:
Jasna Orlić
Izdavač:
Glas Istre novine d.o.o.

Prilog izlazi prve srijede u mjesecu
Prilog je realiziran u suradnji s Istarskom županijom